

Tomás y Valiente

ETA ha atacat, amb la mort de Francisco Tomás y Valiente, contra una suposada selectivització de la repressió. Ha atacat de manera covarda una Constitució caracteritzada per unes deficiències en matèria de reconeixement del dret a l'autodeterminació de les nacionalitats històriques tan reals com la possibilitat de lluitar per la seua reforma per camins democràtics.

Amb l'assassinat, el passat dimecres dia 14 de febrer, de Francisco Tomás y Valiente, president del Tribunal Constitucional entre 1986 i 1992, una setmana després de matar el dirigent socialista basc Fernando Múgica, ETA situa el pols a l'estat en un nivell insospitat tot just fa un any. Però encara més, ETA ha demostrat que té por. I ho ha fet escollint el camí més covard: assassinant una persona la indefensió de la qual és directament proporcional a la "netedat" de l'acte. ETA tem els demòcrates radicals i per això, en la seua escalada de terror, els mata. És l'única manera de fer callar les veus que criden sense escrúpols i de manera valenta que la pau és possible i, encara més, que és una assignatura pendent de l'estat. ETA no sap escoltar que la legitimitat d'allò que vol existeix, però que la via violenta el que fa és precisament deslegitimar aquest fi. ETA no suporta paraules com aquestes: "La integració de Catalunya en el sistema democràtic de l'estat constitucional de dret és pacífica, perquè fins i tot els catalans que no es consideren espanyols i pretenen algun tipus d'organització política aliena a la de l'estat actual són demòcrates i defensen les seues idees amb la paraula". Paraules extractades pel diari *El País* del pròleg del llibre de Tomás y Valiente *A orillas del Estado*, encara no publicat per l'editorial Taurus. També diu, en el mateix text, que "la violència mortal d'ETA continua posant a prova els mecanismes de l'Estat de Dret".

Tomás y Valiente va ser un fervorós representant i militant, en la teoria i en la pràctica, de la Constitució espanyola. Matant-lo, ETA ha volgut matar la Constitució. Un text al qual Herri Batasuna —amb diputats electes al Congrés, la presència dels quals Tomás y Valiente va defensar de manera radical— s'hi refereix, en el document base "Oldartzen" ('escometent', 'enfrontant-se a') —una anàlisi de la situació tancada el desembre de 1994 que marca la línia política de la coalició abertzale des d'aleshores— de la següent manera: "L'adequació fonamental de l'estratègia contra Hego Eukal Herria (Euskadi Sud) ha estat el desplaçament, mitjançant la intervenció del PNB (Partit Nacionalista Basc) i d'UPN (Unitat del Poble Navarrès), de l'eix estat espanyol-Hego Euskal Herria a l'interior de la societat basca. D'aquesta manera es vol ocultar a la societat la presència de l'estat i vehicular la dominació d'una forma nova. (...)"

"Els pilars jurídics d'aquesta estratègia són

la Constitució, l'Amejoramiento i l'Estatut i els polítics, els partits estatals, PNB i UPN i els mitjans de comunicació. Com és evident, han canviat el discurs i l'estil en què aquest és llançat, dotant-lo d'una lògica 'democràtica'. Gràcies a tot això, s'ha obert una nova situació en què la societat percep d'una manera diferent la dominació. (...)"

"Quant a la repressió, el PSOE ha aprofundit i intensificat l'estratègia policíaca tecnificant els mitjans i enfortint la xarxa repressiva (...). Paral·lelament a l'eixamplament de la repressió, l'estat ha intentat ocultar-la o allunyar-la dels ulls de la societat; és a dir, l'ha selectivitzat. L'estat ha adequat algunes formes amb la intenció de reduir els costos polítics de la repressió, la qual cosa ha aconseguit en certa mesura".

ETA ha atacat, amb la mort de Tomás y Valiente, contra aquesta suposada selectivització de la repressió. Ha atacat de manera covarda una Constitució caracteritzada per unes deficiències en matèria de reconeixement del dret d'autodeterminació de les nacionalitats històriques tan reals com la possibilitat de lluitar per la seua reforma per camins democràtics. És per això que la resposta a aquest camí sense retorn escollit per ETA no ha de ser una escalada de la repressió, que la història electoral més recent ha demostrat elecció rere elecció que és un gravíssim error. La sortida només té un camí: el diàleg. El govern que sortirà del proper 3-M tindrà en les seues mans el repte històric de seure amb ETA i pactar la fi d'un conflicte el procés del qual no controla ja ni la majoria del món abertzale. Si la via escollida per combatre ETA no és aquesta, l'error històric pot ser irremeiable. Només polítics amb sentit de la història, com és el cas del primer ministre israelià, Yitzhak Rabin, recentment assassinat per un compatriota contrari a la pau entre Israel i Palestina, se situen en l'avantguarda d'una sortida global a un conflicte armat. Una sortida que hauria d'emprendre la mateixa ETA en un context de benvolença política propiciat també pel nou govern. Gorka Agirre, membre de l'executiva del PNB, explicava en EL TEMPS de la setmana passada que "el pròxim que vinga tractarà d'enviar algun missatge i li agradarà tenir un interlocutor ben situat dins del MANB (Moviment d'Alliberament Nacional Basc)".

Esperem, malgrat els missatges electoralistes, que el realisme s'impose després del 3-M.